

Eva P a l i v o d o v á, Československo v roce 1957 v rámci
východního bloku

Na rozdíl od rozvichřeného, bouřlivého roku 1956 v sovětském bloku se rok následující může jevit jako nedramatický. Nebylo tomu tak, aspoň co se týče poměrů v rozhodujícím orgánu, politbyru ÚV KSSS. Chruščov vyřídil některé protivníky a také ty, které pokládal za příliš vlivné, překážející jeho dominantnímu postavení. Československo muselo na vše podstatné v bloku reagovat, i na obavy v roce 1956, které nebyly zapomenuty, i na mocenské zásahy v Moskvě. Šlo jeho komunistickému vedení samozřejmě o to zdat tyto závažné události beze "šrámů", interpretovat je tak, aby nevzrušily československou veřejnost a zároveň si i jinak pojišťovat svou pozici. Politika tohoto vedení je převažující náplní bakalářské práce E.Palivodové.

Autorka se na ni připravila rozsáhle, studovala archivní dokumentaci z fondů ÚV KSČ, stranický dobový tisk, poznala českou literaturu vztahující se k tématice. Zajímalo ji, jak se nárazy v bloku odrážely v hlavních společenských oblastech, resp. jak si v nich a vůči nim počínalo vedení KSČ. Důsledně sledovaný "celespoolečenský" odraz by totiž musel být tématicky v těchto oblastech rozsáhlejší a pramenně ještě vybavenější.

Na textu bakalářské práce je dobře znát, jak E.Palivodová do problematiky pronikala: Je pro ni vskutku historickou látkou vzdálenou osobním zkušenostem. Proto tak poměrně obsáhlé představení politického systému a v něm mocenské struktury KSČ. Její stav hrál ostatně v letech 1956-1957 důležitou úlohu, zvláště při tlaku části členské základny na svolání sjezdu. Obsáhle také autorka představila některé stranické dokumenty - zřejmě aby přiblížila jejich terminologii a dikci a také přístupy k problematice. Zvláště ji zaujala ideologická oblast - stranické vedení na ni kladlo po roce 1956 specifický důraz a ještě se v ní připravovalo k další ofenzívě v roce 1958. Postižení

nuancí v terminologii, argumentech, zaměření politického a ideologického "jazyka" je zatím pro autorka obtížné, ale může se časem realizovat.

Podstatné pro vedení KSČ byly jeho kontakty s KSSS: význam a do-
sah vzájemných návštěv jsou v práci plně zhodnoceny, včetně toho,
že v Moskvě bylo rozhodnuto o kandidatuře A. Novotného na úřad prezidenta. Upevnění Chruščovovy pozice a průkopnický sovětský vstup do vesmíru se zdály svědčit - s dalšími kroky v hospodářství a politice - o překonání krize bloku. V úvahu je třeba vzít také situaci mezinárodního komunistického hnutí a různá specifika zemí bloku. Československo si svou zatímní "konzervativní" pozici v bloku jistě upevňovalo.

Bakalářskou práci E. Palivodové se zajímavým rozhledem po československém roce 1957 a hlavně zaznamenání, jak se v něm chovalo komunistické vedení, doporučuji k obhajobě.

Hodnocení: *Vyborně*

Robert Kvaček

Prof. dr. Robert Kvaček, CSc.